

prima instanță: S. Iorgov
 instanța de apel: N. Vascan, E. Fistican, V. Negru

D E C I Z I E

09 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
 al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadî

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Oleg Sternioală

examinând cererea de recurs declarată de către Odovicenco Svetlana,
 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Odovicenco Svetlana
 împotriva Nadejdei Vasilevschi cu privire la încasarea sumei,
 împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2016, prin care a fost admis
 apelul declarat de către Vasilevschi Nadejda, casată hotărîrea primei instanțe și emisă o
 nouă hotărîre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 24 noiembrie 2014, Odovicenco Svetlana a depus cerere de chemare în judecată
 împotriva Nadejdei Vasilevschi cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că prin recipisa din 05 iulie 2013, i-a dat
 cu împrumut Nadejdei Vasilevschi suma de 1500 euro pentru achitarea serviciilor
 comunale acumulate pe apartamentul nr. 12 situat pe bd. Traian 17/1, mun. Chișinău.

Din motiv că Nadejda Vasilevschi nu și-a executat obligația asumată prin recipisa
 supra enunțată, urmează să-i fie aplicată și dobîndă de întîrziere.

Solicită Odovicenco Svetlana încasarea din contul Nadejdei Vasilevschi suma de
 1500 euro datorie, suma de 3033 lei dobîndă de întîrziere, suma de 2000 lei asistența
 juridică și taxa de stat în sumă de 928 lei.

La 26 mai 2015, Odovicenco Svetlana a depus cerere prin care și-a majorat
 quantumul pretențiilor acțiunii, solicitînd încasarea sumei de 4925 lei cu titlu de dobîndă
 de întîrziere (f.d.34-35).

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 18 septembrie 2015, a fost
 admisă acțiunea.

S-a încasat din contul Nadejdei Vasilevschi în beneficiul Svetlanei Odovicenco
 datoria în sumă de 1500 euro sau echivalentul în lei moldovenești la ziua executării
 hotărîrii, dobînda de întîrziere în sumă de 4924,84 lei, asistența juridică în sumă de 2000
 lei și taxa de stat în sumă de 985 lei (f.d. 66, 73-74).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2016, a fost admisă cererea

Nadejdei Vasilevschi privind repunerea apelului în termenul legal.

S-a repus în termen cererea de apel declarată de către Nadejda Vasilevschi la 24 noiembrie 2015 împotriva hotărîrii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 18 septembrie 2015 (f.d. 100-104).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2016, a fost admis apelul declarat de către Nadejda Vasilevschi, casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 18 septembrie 2015 și emisă o nouă hotărîre prin care a fost respinsă acțiunea, ca fiind neîntemeiată (f.d. 105-111).

Prin scrisoarea cu nr. 2312 fără dată, Curtea de Apel a expediat în adresa părților, copia deciziei emise (f.d. 112).

La 27 iulie 2016, Odovicenco Svetlana a declarat recurs împotriva încheierii din 24 februarie 2016 și a deciziei din 13 aprilie 2016 emise de către instanța de apel, solicitînd casarea acestora cu menținerea hotărîrii primei instanțe. Totodată solicită încasarea de la Vasilevschi Nadejda în beneficiul ei suma de 492,50 lei taxa de stat pentru depunerea recursului.

În conformitate cu art. 434 al. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Prin prisma normei de drept citate, Completul de judecată consideră că recursul declarat la 27 iulie 2016, este depus în termen, deoarece din materialele pricinii nu rezultă cînd i-a fost comunicat recurentei, actul de procedură contestat.

În motivarea recursului Odovicenco Svetlana a invocat că instanța de apel a examinat pricina superficial. Totodată, recurenta susține că Curtea de apel neîntemeiat a repus-o pe Vasilevschi Nadejda în termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 24 august 2016, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului cererea de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Pînă la examinarea pricinii, intimata nu a depus referință prin care să-și expună opinia refrictor la recursul declarat de către Odovicenco Svetlana.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecînd recursul declarat în limitele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel din 24 februarie 2016 și a deciziei instanței de apel din 13 aprilie 2016 și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, din faza primirii apelului, din următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele pricinii rezultă că la 24 noiembrie 2014, Odovicenco Svetlana a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nadejdei Vasilevschi cu privire la încasarea

sumeii de 1500 euro datorie, suma de 3033 lei dobândă de întârziere, suma de 2000 lei asistența juridică și taxa de stat în sumă de 928 lei.

Ulterior, la 26 mai 2015, Odovicenco Svetlana a depus cerere prin care și-a majorat cuantumul pretențiilor acțiunii, solicitând încasarea sumei de 4925 lei cu titlu de dobândă de întârziere (f.d.34-35).

Fiind investită cu examinarea prezentei pricini, prima instanță prin hotărârea din 18 septembrie 2015 a admis acțiunea.

La 24 noiembrie 2015, Nadejda Vasilevschi prin intermediul avocatului său Daniel Cobzac a declarat cerere de apel nemotivată, iar la 23 februarie 2016 a depus cerere de apel motivată, împotriva hotărârii primei instanței (f.d. 76, 87-89).

Totodată, odată cu depunerea apelului nemotivat, avocatul Daniel Cobzac a solicitat repunerea Nadejdei Vasilevschi în termenul de declarare a apelului, în cazul în care instanța consideră că termenul dat a fost omis (f.d. 76).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2016, a fost admisă cererea înaintată de avocatul Daniel Cobzac în interesul Nadejdei Vasilevschi de repunere în termenul de declarare a apelului. A fost repusă în termen cererea de apel declarată de către Nadejda Vasilevschi prin intermediul avocatului său, în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 18 septembrie 2015 (f.d. 100-104).

Ca urmare, prin decizia instanței de apel din 13 aprilie 2016 a fost admis apelul declarat de Nadejda Vasilevschi prin intermediul avocatului său Daniel Cobzac, fiind casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 18 septembrie 2015 și adoptată o nouă hotărâre privind respingerea acțiunii, ca fiind neîntemeiată (f.d. 105-111).

Depunând recursul împotriva deciziei instanței de apel din 13 aprilie 2016, Odovicenco Svetlana a invocat dezacordul și cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2016 cu privire la repunerea apelului în termen.

Ca temei de repunere în termen a apelului, Curtea de Apel a reținut că Nadejda Vasilevschi nu a cunoscut despre examinarea pricinii date, nerecepționând nicio citație, toate plicurile fiind restituite în adresa instanței de judecată cu mențiunea „nereclamat”. Mai mult instanța nu a întreprins nicio măsură pentru a afla domiciliul pârâtei, pentru ca aceasta să fie înștiințată conform normelor de procedură.

Verificând legalitatea actelor contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că soluția cu privire la temeinicia cererii de repunere a apelului în termen a fost dată de către instanța de apel fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei și invocările aduse de părți.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 236 alin. (5) lit. b) Codul de procedură civilă, participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, depun cerere de apel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Din sensul acestor prevederi legale rezultă că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului

hotărîrii, iar repunerea în termen se face de către instanța de judecată în condițiile prevăzute de lege.

Contrar normelor legale supra enunțate, la 24 noiembrie 2015, Nadeja Vasilevschi prin intermediul avocatului său Daniel Cobzac a declarat apel nemotivat împotriva hotărîrii Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 18 septembrie 2015, adică după expirarea termenului de 30 de zile (f.d. 76).

În susținerea opiniei enunțate și prin prisma prevederilor menționate mai sus se va reține că, examinând cererea de repunere în termen a apelului și reținând ca motive întemeiate, faptul că Nadejda Vasilevschi nu a fost citată legal la examinarea pricinii și astfel nu a cunoscut despre pronunțarea hotărîrii de către prima instanță, instanța de apel a trecut cu vederea argumentul Svetlanei Odovicenco prin care a solicitat respingerea cererii respective, invocând că Nadejda Vasilevschi a fost citată public prin prisma prevederilor art. 108 CPC. Totodată Odovicenco Svetlana a menționat că argumentul Nadejdei Vasilevschi precum că nu locuiește pe adresa mun. Chișinău, str. Constructorilor, 74/3, ap. 13, este unul declarativ, Or, ultima declarînd apel, a indicat anume adresa dată.

Mai mult decît atît, instanța de recurs menționează că prima instanță justificat a dispus citarea publică a Nadejdei Verdeș, dat fiind faptul că plicurile expediate în adresa ultimei erau returnate în adresa instanței de judecată cu mențiunea „nereclamat”. Totodată, la materialele pricinii în prima instanță, Odovicenco Svetlana a anexat extrasul din internet privind datele Nadejdei Vasilevschi, din care rezultă că ultima a fost înregistrată la 07 februarie 1997 pe adresa mun. Chișinău str. Constructorilor, 74/3 ap. 13, iar la 15 septembrie 2001, a fost retrasă înregistrarea dată (f.d. 8-9). Totodată e de menționat că din materialul probator, nu rezultă că Nadejda Vasilevschi ar dispune de altă înregistrare.

Or, conform art. 108 alin. (1) CPC, dacă locul de aflare a pîrîtului nu este cunoscut și reclamantul dă asigurări că, deși a făcut tot posibilul, nu a reușit să afle domiciliul acestuia, președintele instanței dispune citarea acestuia prin publicitate. Publicarea în presă se consideră citare legală.

Totodată instanța de recurs reține că Nadejda Vasilevschi pe de o parte susține că nu locuiește pe adresa supra enunțată și că nu a primit nicio citație expediate de către prima instanță, iar pe de altă parte în cererea de apel indică anume adresa dată.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că Nadejda Vasilevschi urmează să se folosească cu bună-credință de drepturile sale procedurale. Instanța de recurs pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea în eroare. Buna-credință prezumă că partea, este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

Or în conformitate cu art. 56, al. (3) CPC RM, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Pe cale de consecință se va menționa că omiterea unor asemenea aspecte de către instanța de apel, indică la examinarea unilaterală a pricinii, precum și examinarea superficială a cererii cu privire la repunerea apelului în termen, or repunerea în termenul de prescripție este un beneficiu acordat de lege titularului dreptului la acțiune, având un caracter excepțional, în sensul că o astfel de cerere este admisibilă doar în cazurile în care

depășirea termenului de prescripție se datorează unor cauze temeinic justificate, neimputabile titularului dreptului material la acțiune.

Or, în conformitate cu art. 26 alin. (1) și (4) Codul de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Erorile judiciare admise de instanța de apel în ordine de recurs nu este posibil de reparat.

În circumstanțele relevate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel în contradicție cu normele de drept procedural incorect a dispus repunerea apelului în termen și a purces la examinarea acestuia în fond.

Așadar, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural și aceste erori nu pot fi corectate în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2016 și decizia instanței de apel din 13 aprilie 2016 și de a restitui pricina la rejudecare în aceeași instanță în alt complet de judecată de la faza soluționării chestiunii privind primirea cererii de apel.

La rejudecare urmează de ținut cont de cele expuse și rejudecând pricina să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul depus de Odovicenco Svetlana.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2016 și încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Odovicenco Svetlana împotriva Nadejdei Vasilevschi cu privire la încasarea sumei, cu restituirea pricinii la rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată de la faza soluționării chestiunii privind primirea cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Oleg Sternioală